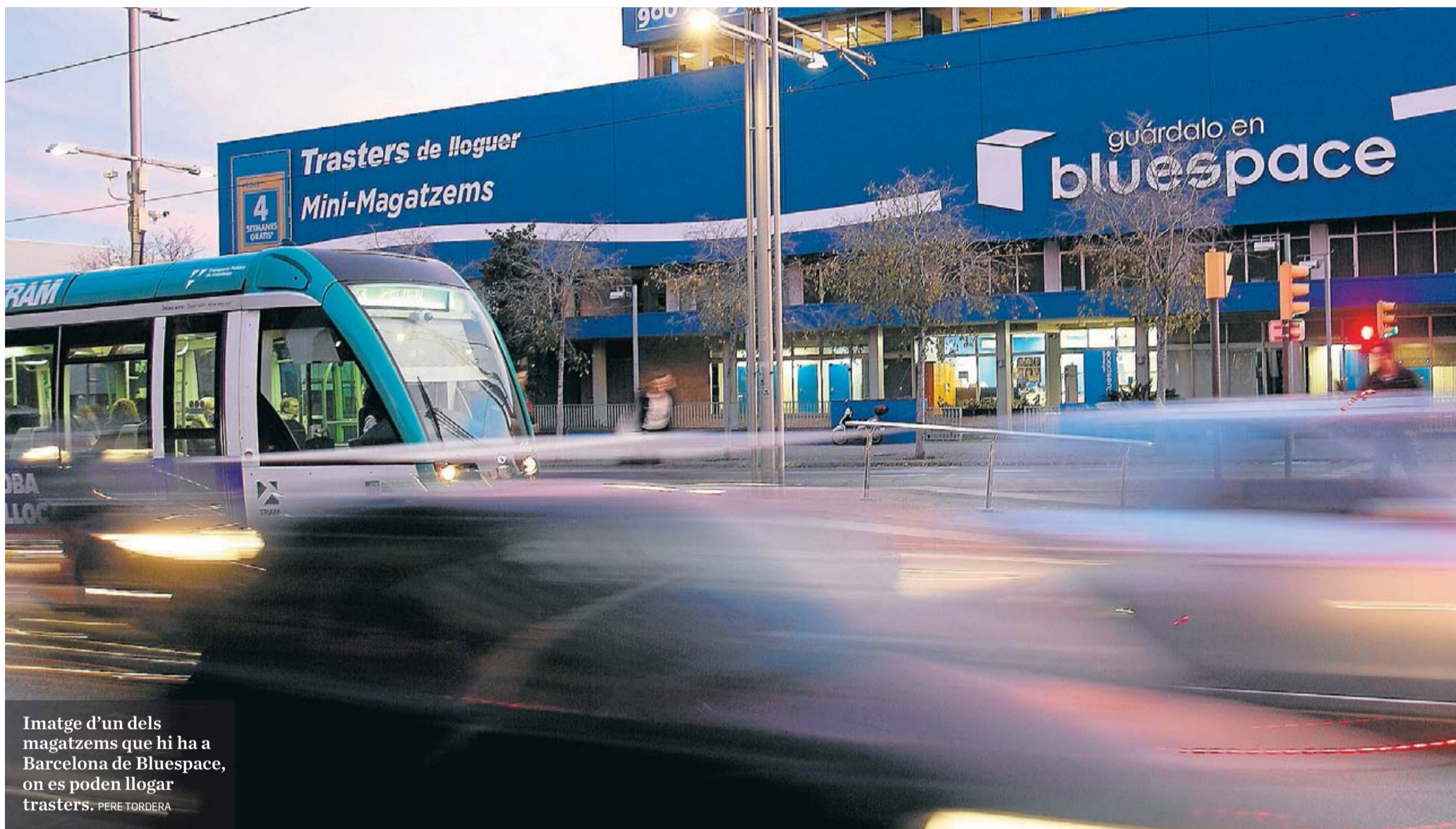

Economia

PRECARIETAT

Imatge d'un dels magatzems que hi ha a Barcelona de Bluespace, on es poden llogar trasters. PERE TORDERA

Viure en un traster de Bluespace: la cara més dura de la precarietat

L'ARA localitza treballadors pobres que es veuen obligats a sobreviure en tres metres quadrats

ELISABET ESCRICHE
BARCELONA

Cap a quarts de nou del vespre el Joan i el Marc –els noms són ficticis per preservar la seva identitat– surten a sopar a la porta de *casa seva*. A la mà hi porten dues bosses de supermercat amb menjar fred i objectes personals. Sopen a peu dret i ràpid i un cop acaben tornen amagar-se a l'*habitació*. Però en realitat no tenen ni una casa ni una habitació reals: tots dos viuen des de fa gairebé un any en un traster de lloguer de Bluespace. Tot el que tenen és en un espai de tres metres quadrats sense llum natural, situat en un llarg passadís, pel qual paguen uns 120 euros al mes. El Marc té una feina precària per la qual cobra 750 euros al mes i amb la qual no es pot pagar un lloguer i menjar cada dia, mentre que el Joan porta quasi quatre anys

a l'atur. El Joan, que amb 48 anys és el més jove, va treballar durant 15 anys de conserge en un edifici del districte de l'Eixample, una feina que va heretar de la seva mare quan es va jubilar i que el va obligar a deixar la carrera de filologia hispànica, que acabava de començar a la Universitat de Barcelona. “Treballava de dilluns a divendres, i quan em van acomiadar estava cobrant poc més de mil euros”, explica. Durant els dos anys que va rebre l'atur –uns 700 euros al mes– va compaginar la recerca de feina amb la cura de la seva mare, que patia Alzheimer i amb qui vivia en un pis de lloguer.

La primera ronda de currículums la va enviar a supermercats i restaurants de menjar ràpid. La resposta que rebia sempre era la mateixa: ja li trucarem. “No m'ho deien obertament, però el que busquen són nois joves, no algú que s'acosta als 50 anys”, diu amb resignació. La segona

Condicions
Més d'un 12% dels treballadors estan en risc de pobresa a Catalunya

na tongada la va centrar en empreses de neteja. Tampoc va tenir èxit. Just quan se li va acabar l'atur, fa dos anys, va empitjorar l'estat de salut de la seva mare, que va acabar ingressada en una residència d'un poble de Lleida. “Els 700 euros que ella cobrava de jubilació i que fins llavors havien servit per pagar el lloguer es van destinar a pagar una part de la residència; l'altra l'assumia l'administració”, relata. Per anar a dinar amb ella –recorda– havia de fer un trajecte de cinc hores d'anada i cinc de tornada amb autobús i gastar-se gairebé 50 euros.

Fa un any, la seva mare va morir i ell va haver de deixar el pis de lloguer perquè ja se li havien acabat els estalvis. Durant aquest temps ha sobreviscut gràcies a l'ajuda econòmica del seu company de traster, el Marc. L'única bona notícia que ha rebut va arribar fa un mes, quan li van concedir la renda mínima ga-

rantida, de 400 euros al mes, que rebrà només durant sis mesos.

Sense pis ni feina als 49 anys

El Marc, que té 55 anys, ja en fa sis que va ser acomiadat del pàrquing on va treballar durant 25 anys al barri de la Sagrera, i on va arribar a cobrar 1.700 euros al mes. Eren quatre treballadors i l'empresa va decidir prescindir dels dos més grans. “Intenta buscar feina en plena crisi econòmica i amb gairebé 50 anys. Ningú et vol”, diu. Les desgràcies mai venen soles –explica–, i just quan es va quedar sense feina se li va acabar el contracte de lloguer de renda antiga del pis que tenia a la rambla del Raval. Durant gairebé vint anys havia pagat 200 euros al mes, i per renovar el contracte el propietari n'hi demanava més de mil. “Vaig haver de deixar-lo, no tenia cap altra sortida”. Se'n va anar a viure amb el Joan.

EL DOBLE EN TRANSPORT QUE EN MENJAR

Les famílies espanyoles es troben entre les que menys diners gasten en transport de tot Europa. En concret, de tota la despesa que fan, l'11,6% es destina al pagament de la mobilitat, segons l'Eurostat, l'oficina d'estadística

Europea. La mitjana europea és del 13%. Ara bé, els europeus gastem el doble en transport que en alimentació. El transport suposa el 24% del total de despesa en consum, mentre que el menjar és només el 12%.

Fa dos anys, però, va trobar feina en una fundació en la qual, per treballar més de vuit hores al dia, cobra uns 750 euros els mes. El contracte l'hi renoven any a any i ara espera que, al tercer, ja el facin fix. "El meu objectiu és poder-hi treballar fins als 60 anys i després demanar la jubilació, que amb el sou que cobrava a la feina del pàrquing espero que em quedi més alta que el que cobro actualment", explica.

Més casos a l'empresa

Els casos del Marc i el Joan no són puntuals. De fet, al mateix magatzem de Bluespace també s'han detectat altres treballadors, en aquest cas estrangers, que s'han vist obligats a viure en aquestes caixes prefabricades de pocs metres. El preu pot variar en funció de diversos paràmetres, però un traster com el del Marc i el Joan es paga a partir de 110 euros al mes (inclòs un suplement de 6,5 euros per poder accedir-hi també a la nit).

A l'interior de les instal·lacions hi ha lavabos, i als passadissos, llum. El client, si vol, també pot aconseguir electricitat dins del traster connectant un cable al passadís. Les instal·lacions compten amb càmeres de vigilància als diferents accessos d'entrada i sortida, però no dins dels trasters, la qual cosa dificulta detectar si algú fa vida a dins. Per accedir-hi, cada client disposa d'un codi que ha de teclejar a l'entrada. La con-

tractació del servei és senzilla: només cal presentar el DNI (o el passaport, en el cas dels no residents) i donar una adreça de correspondència i un telèfon. La forma de pagament també és flexible: en efectiu, en targeta de crèdit o per domiciliació bancària.

La companyia reconeix a l'ARA que no és el primer cop que passa. "Malauradament ens hem trobat algun cas, molt puntual. És un situació dura, comunicar a una persona que es troba en aquestes condicions que els trasters no són per viure-hi", explica el director de màrqueting de Bluespace, Eduard Bosch, que insisteix que el contracte recull clarament que està "completament prohibit instal·lar-se en un traster". L'empresa -afegeix- té 30.000 nous clients a l'any i, tot i comptar amb càmeres de seguretat, i personal de les nou del matí a les nou del vespre, diuen que no poden "vigilar totes les mercaderies que porten les persones". Bluespace compta amb 24 centres repartits per Catalunya, la majoria a la província de Barcelona (22).

El 45% dels aturats són crònics

Moltes institucions sostenen que el fenomen dels treballadors pobres, una herència de la crisi, és preocupant. Tot i així, el departament de Treball, Afers Socials i Famílies descobreix quina és actualment la quantitat de treballadors pobres que hi ha a Catalunya. L'única xifra que s'hi acosta és la publicada per l'Idescat el juny passat, que fixa en un 12,2% els treballadors en risc de pobresa. És un 0,2% més que el 2016 i un 1% més que el 2015. El percentatge és més alt que el de la UE, on la xifra és del 9,6% (dades del 2016), però inferior al d'Espanya (13,1%). Aquesta taxa es calcula comptant la proporció de persones que van treballar un mínim de set mesos durant l'any i que tenen una renda disponible equivalent per sota del llindar de risc de pobresa (el 60% de la mediana dels ingressos).

La Taula del Tercer Sector també va publicar un estudi just fa un any que xifrava en més de 234.000 les persones que cobraven menys de 710,1 euros a Catalunya.

L'OCDE ja va alertar en l'informe anual de perspectives de l'ocupació publicat el juliol passat que la lenta recuperació econòmica d'Espanya no anava acompanyada d'una millora de les condicions salarials dels treballadors. De fet, segons l'organisme, aquesta precarització s'ha enquistat especialment entre els treballadors que han passat per períodes d'atur. En l'informe Espanya és el segon país per la cua -només superat per Grècia- amb més treballadors pobres.

Les dades d'aturats crònics, que és la situació que pateix el Joan, són igual de pessimistes. Segons l'Enquesta de Població Activa referent al tercer trimestre d'aquest any, de les més de 403.000 persones que estan a l'atur, un 45,3% fa més d'un any que busquen feina. —

Balanç de la crisi: els sous més baixos són un 10% inferiors

La resta de salaris estan igual o millor que fa una dècada

E.E.
BARCELONA

L'OCDE no és l'únic organisme europeu que ha alertat que la recuperació econòmica a Espanya no va acompanyada d'una pujada de sous. Segons dades presentades recentment per l'Airef, l'organisme que supervisa les finances públiques espanyoles, els salaris més baixos del 2016 a Espanya encara estaven més d'un 10% per sota d'una dècada enrere. De fet, l'esclat de la crisi va fer que aquests sous comencessin a caure en picat a partir del 2010 fins que el 2014 van tocar fons amb una baixada de més d'un 20%.

Segons Sergi Jiménez, professor d'economia de la UPF, aquesta caiguda respon al fet que són feines de molta rotació i precàries, que acostumen a ser primeres feines per als més joves o per a les persones grans que s'han quedat a l'atur i es tornen a incorporar al món laboral. "Són salaris molt dèbils, que tenen molt marge de millora", manté aquest expert.

A aquest factor s'hi ha d'afegir l'augment de les subcontractacions. Molts dels empleats que abans de la crisi treballaven directament per a una empresa ara ho fan per a una subcontractada. Això està provocant que el salari es deprimeixi, perquè l'empresa intermediària també es queda una part dels beneficis, segons Jiménez. Un exemple d'aquesta subcontractació són les dones que netegen les habitacions dels hotels, conegudes com a *kellys*. Jiménez també destaca que durant

Caiguda
Els sous més precaris van tocar fons el 2014, amb un descens de més del 20%

la primera part de la crisi aquesta baixada dels sous més precaris va afectar sobretot els homes, però en la segona part els dos sexes s'han igualat.

Els sous que pràcticament ja s'han recuperat són els mitjans-baixos, mentre que els sous alts i mitjans-alts estan per sobre dels del 2006. Per a l'economista de la UPF, en general la gent que ha aconseguit mantenir la feina durant la crisi a les empreses privades no han patit un descens dels sous. "A la majoria els ha crescut un 2% anual", sosté.

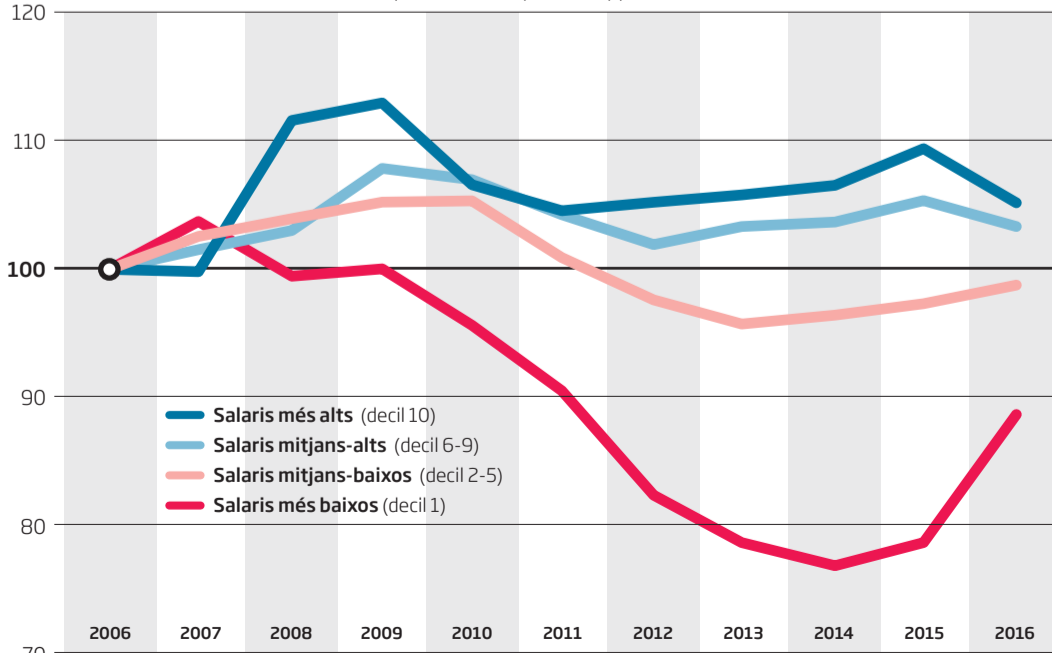
Els joves perden un 18% del sou

Les dades de l'Idescat sobre el salari brut anual mitjà que cobren les persones menors de 25 anys donen la raó a l'Airef. Aquesta franja de població és l'única que ha perdut poder econòmic en l'última dècada: el 2006 cobraven 12.809 euros de mitjana, mentre que el 2016 només arribaven als 10.810 euros, fet que representa un descens d'un 18%.

En canvi, en les altres franges d'edats els salaris han pujat, tot i que de manera desigual. Els que més han augmentat han sigut els dels treballadors de 35 a 44 anys, que el 2006 cobraven 22.948 euros bruts i el 2016, 25.256 (+9%). Els segueixen els de 45 a 54 anys, amb un ascens del 8%, i els de més de 55 anys, amb una pujada del 6,3%. Finalment, als d'entre 25 i 34 anys només se'ls ha incrementat un 3,9%. En total a Catalunya l'augment entre el 2006 i el 2016 va ser d'un 13,2%, inferior al d'Espanya, que va ser del 13,5%. —

L'EVOLUCIÓ DELS SOUS REALS A ESPANYA

Variació respecte al 2006 (base 100) per trams de salari

Font: Airef / Gràfic: Eduard Forroll